

Otomobil İthalatında Belli Başlı Gümrük Kaçakçılığı Yöntemleri ve Mevzuat Karşısındaki Durumu

Genel Bilgi :

Konunun genel anlamda, ithalat ve dış ticaret sektöründe iç ticaretteki ölçülebilir olumsuz etkisi ile ele alındığında gerçek anlamda bir kaotik düzen ve durumun ortada olduğu açıktır.

Yapılan analizlerde, motorlu araç ticareti ile uğraşan bazı mükelleflerin organize biçimde hareket ederek, lüks araçları ekonomi sınıfındaki araçlara yakın fiyatlardan satılmış gibi gösterdikleri, lüks araç ticareti ile uğraşan bazı mükelleflerin ise gerçeğe aykırı biçimde lüks sınıftaki araç satışlarını kendilerine yapılmış gibi göstererek daha sonra bu araçları piyasaya sattıkları anlaşılmış olup, konu hakkında yapılacak detaylı incelemelerle, gerçeğe aykırı lüks araç satışı nedeniyle ortaya çıkan vergi kaybının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Öte yandan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca lüks araç ithalinde Hazine'nin zarar uğratıldığı iddiaları üzerine gerekli inceleme başlatılmış olup, soruşturmanın etkin, verimli ve süratle sonuçlandırılabilmesi için, yurtdışından bilgi talebinin yanı sıra Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nden ithal edilen araçlarla ilgili olarak anılan ülke yetkililerinden, yerinde inceleme talebinde de bulunulmuştur. Diğer taraftan anılan bakanlık tarafından 2002-2011 arasında yapılan inceleme/soruşturma/teftişler sonucu toplam 9 bin 138 adet rapor düzenlenmiş olup, düzenlenen soruşturma raporları ve cevaplı raporların mali boyutu 20.4 milyar TL'dir.[1]

Gümrük Uygulaması Bakımından :

8703 tarife pozisyonunda sınıflandırılan binek otomobiller, İthalat Rejim Kararının 7. maddesine göre kullanılmamış yani yeni olmak kaydıyla Türkiye'de yerleşik vergi numarasına sahip tüm kişi ve firmalar tarafından ithal edilebilir. 2.el araç ithalatı ise Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir. Otomobil, CIF (cost, insurance, freight) kıymeti üzerinden gümrük vergisi (ithal ülkesine göre %0, %10 veya %6,5), katma değer vergisi (%18) ve özel tüketim vergisine (motor silindir hacmine göre %37, %60 veya %84) tabi olup, gümrük vergisi ve KDV ithal aşamasında Gümrük İdaresi tarafından, ÖTV ise aracın ilk iktisabı verginin konusunu oluşturduğundan ithalat aşamasından sonra Maliye Bakanlığı tarafından tahsil edilir.

*Lüks otomobillerde vergi oranlarının çok yüksek olması sebebiyle otomobil ithal eden bazı otomotiv şirketlerinin, sahte faturalarla otomobillerin fiyatlarını düşük göstererek gerek gümrük gerekse de vergi idarelerine ödemeleri gereken vergileri eksik ödeyerek "gümrük kaçakçılığı, evrakta sahtecilik ve vergi kaçakçılığı " suçlarını işledikleri tespit edilmiştir.

İlgili Mevzuat :

Türkiye'ye ithal edilen araç bedellerinin sahte fatura ile düşük beyan edilmesi suretiyle kıymet kaçakçılığı suçuna ilişkin mevzuat hükümleri incelendiğinde;

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun;

"24/1'inci maddesi;" İthal eşyasının gümrük kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır..."

"3/a maddesi; " Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, satıcı veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğünü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı veya yapacağı tüm ödemeleri kapsar. Ödemeler, para transferi şeklinde olabileceği gibi, akreditif veya ciro edilebilir bir kıymetli evrak kullanılarak ya da doğrudan veya dolaylı yapılabilir."

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun;

"207.maddesi; "1) Bir özel belgeyi sahte olarak düzenleyen veya gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren ve kullanan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Bir sahte özel belgeyi bu özelliğini bilerek kullanan kişi de yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır."

5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun;

"3. maddesinin 2. fıkrası " Eşyayı, sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin, Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

"13. maddesi " (1) Bu Kanunda tanımlanan suçlarla ilgili olarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun eşya ve kazanç müsadereğine ilişkin hükümleri uygulanır..."

Hükümlerini havi olduğu görülmektedir.

Özel Durumlar :

*Bir diğer kaçakçılık yöntemi ise Ekonomi Bakanlığı tarafından ithaline müsaade edilmeyen/ithali izne tabi 2. el araçların sahte fatura ve evraklarla sıfır araç gibi gösterilerek ithal edilmesidir. Söz konusu fiil 5607 sayılı Kanunun 3/11. maddesinde tanımlanan "(11) İthal, lisans, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tâbi olan eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla ithal eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir..." kaçakçılık suçuna temas etmektedir.

*Yine, son yıllarda otomotiv dışındaki sektörlerde faaliyet gösteren birçok firmanın, sözde taşıt kiralama şirketi kurmak suretiyle Hazine Müsteşarlığı'ndan yatırım teşvik belgesi aldığı ve bu yolla gümrük vergilerinden muaf olarak ithal edilen araçların devir işlemleri yapılmaksızın piyasadaki fiyatın altında satıldığı, bu yolla vergi kaçırıldığı tespit edilmiştir. Mezkur fiil 5607 sayılı Kanunun 3/6. Maddesinde yer alan "(6) Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır." suça temas etmektedir.[2]

Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği (SeriNo: 1) ile Geçici ithaline izin verilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının; getiriliş amacı dışında kullanılması, durumunda ortaya çıkacak hukuki durum ile yapılacak idari işlem ve sonuçlara ilişkin şartlar sıralanmıştır. Bunlar :

Sartların İhlali:

Geçici ithaline izin verilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının; getiriliş amacı dışında kullanılması, bir başkasına kiralanması, ödünç verilmesi, başka bir şahsa izinsiz devredilmesi, satılması, hak sahibi olmayan kişilerce kullanılması, taşıtla birlikte giren ve belgelerinde kayıtlı olan parçalarının izinsiz olarak değiştirilmesi, kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için yurtdışı kalma süreleri içerisinde yurtdışına çıkarılmaması veya herhangi bir gümrük idaresine teslim edilmemesi hâlinde, [5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu](#) hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanunun 238 inci maddesi hükümleri uyarınca işlem yapılır ve geçici ithal izni iptal edilerek taşıt gümrük idaresince teslim alınır.

(2) Yabancı ülke çıkışı Türkiye varışlı ya da yabancı ülke varışlı olan ve ülkemizde transit hâlinde bulunan geçici (ZOLL) plakalı taşıtların verilen süre içerisinde yurtdışı edilmemesi hâlinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Kanunun 241 inci maddesinde yer alan transite ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Yukarıda belirtilenlerin dışındaki usulsüzlük hallerinde ise Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılır. [3]

Giriş gümrük idarelerince, gümrük vergi ve cezaların takibine ilişkin

– Giriş gümrük idarelerince, şartların ihlali nedeniyle tahakkuk ettirilecek gümrük vergileri ile ilgili olarak;

(6) Süresi içerisinde yurtdışı edilmeyen taşıtın, emniyet birimlerince ya da başka bir sebeple bir gümrük idaresine teslim edilmesi halinde, cezai takibat işlemleri taşıtı teslim alan gümrük idaresi tarafından yerine getirilir ve işlem neticesinden ayrıca giriş gümrük idaresine bilgi verilir. Giriş gümrük idaresince söz konusu taşıt ile ilgili düzenlenmiş bir ceza kararı var ise iptal edilir.

(7) Şartların ihlali neticesinde vergi ve cezaların tahsil edilmiş olması taşıtın serbest dolaşıma girişini sağlamaz. Vergi ve cezalar ödenmiş dahi olsa taşıtın yurtdışı edilmesi gerekir. [4]

Sonuç :

Otomotiv ithalatına ilişkin astronomik vergilerin her ne kadar yerli üreticiyi koruma anlamında sürdürülebilir olacağı muhakkak gözükmesi kişilerin yasanın açıklarını kullanmaya veya mevzuatı ihlal ederek işlemler tesis ettikleri anlaşılmaktadır.

Mükelleflerin vermiş olduğu ÖTV beyannamelerinde yer alan araç bedelleri ile bu araçların piyasadaki baz değerlerinin çapraz kontrolü yapılmak kaydı ile bir önlem alınması bir derece etkili olabilecektir.

Burada müsadere sistemi doğuracağı sonuçlar ve iyi niyetli kişilerin hak ve menfaatlerinin korunması bakımından önem kazanmaktadır. KMK'de yer almaması nedeniyle yeni TCK hükümlerine müracaat edilmesi gereken durumlar da söz konusu olabilir. Mesela, eşya müsadereesine ilişkin 54'üncü maddenin 3'üncü fıkrasında, suçta kullanılan eşyanın müsadere edilmesinin işlenen suça nazaran daha ağır sonuçlar doğuracağı ve bu nedenle hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığında, müsadereesine hükmedilmeyebileceği belirtilmektedir. KMK'de ise böyle bir düzenleme bulunmamaktadır. Bedelsiz ithalat yolu ile çalıntı bir otomobilin sahte belgelerle ithal edildiği bir durumda, bir şekilde otomobilin bu durumu anlaşılrsa ve sahibi belirlense, Türkiye'nin

imajı, otomobil sahibinin psikolojik durumu gözetilerek, kaçak olan bu otomobilin, sahibine iade edilmesinin daha olumlu sonuçlar doğuracağı kanaati ile, TCK'nin bu hükmü uyarınca, müsadere edilmemesine karar verilebileceği düşünülmektedir. Bu hükmün, hakimin takdirinde olduğu hususu açıktır.[5]

Avrupa ülkelerinde kullanılmış araçların yurda sıfır araç olarak getirilerek 'kaçakçılık ve resmi belgede sahtecilik' yapılmasının önlenmesine yönelik idari ve adli tedbirlerin yoğun olarak alınması bir yana bu hususta ilgili mevzuatın de facto duruma göre yeniden düzenlenmesinin bir gereklilik oluşturduğu düşünülmektedir.

Av. İbrahim GÜL

Av. Hüseyin KAYA

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

HUDER Genel Başkanı

Hukuk Müşaviri